DOMSTOLENS DOM (TREDJE AFDELING)
AF 16. SEPTEMBER 1982 [1]

Rijksdienst voor Werknemerspensioenen mod Alice Vlaeminck (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Arbeidshof Gent)

»Social sikring — antikumulationsregler og minimumsydelse«

Sag 132/81

Sammendrag

Præjudicielle spørgsmål — Domstolens kompetence — grænser — genstandsløst spørgsmål — ufornødent at træffe afgørelse
(EØF-traktaten, art. 177)

Domstolen kan ikke inden for rammerne af en procedure i medfør af traktatens artikel 177 træffe afgørelse om et spørgsmål forelagt af en national ret, når spørgsmålet — i betragtning af de faktiske og retlige omstændigheder, der kendetegner hovedsagen — ikke gør det muligt at udlede fællesskabsretlige fortolkningsregler, som den forelæggende ret kan benytte med henblik på ud fra fællesskabsretten at træffe afgørelse i den for retten verserende sag.

I sag 132/81

angående en anmodning, som Arbeidshof Gent (afdeling Brugge) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

RIJKSDIENST VOOR WERKNEMERSPENSIOENEN (Pensionsdirektoratet for Arbejdstagere), Bruxelles,

mod

ALICE VLAEMINCK, Brugge,

1 — Processprog: Nederlandsk.

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366),

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. Touffait, dommerne Mackenzie Stuart og U. Everling,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb samt de indlæg, der er indgivet i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. Alice Vlaeminck, enke efter Saelens, arbejdede som lønmodtager dels i Belgien i perioderne 1926-1929 og 1950-1970, dels i Frankrig i perioden 1931-1936. Hendes afdøde ægtefælle, Saelens, arbejdede som lønmodtager i Belgien i perioderne 1926-1929 og 1940-1942 samt som grænsearbejder i Frankrig fra 1930 til 1939.

Ved afgørelse af 9. august 1971 tilkendte Rijksdienst voor Werknemerspensioenen A. Vlaeminck en alderspension på $^{25}/_{40}$ erhvervet på basis af $^{1}/_{40}$ pr. kalenderår, svarende til den forsikringsperiode på 25 år, som hun havde tilbagelagt i Belgien. Fra denne dato fik hun ligeledes tilkendt en efterladtepension på $^{17}/_{17}$ svarende til den forsikringsperiode på 17 år, som Saelens havde tilbagelagt dels i Belgien dels i Frankrig.

Ifølge Rijksdienst's oplysninger som svar på et spørgsmål fra Domstolen beregnedes efterladtepensionen udelukkende på grundlag af den belgiske pensionsordning, da der ikke var opstået ret til efterladtepension i Frankrig. Rijksdienst anvendte bl.a. artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 af 24. oktober 1967 om alders- og efterladtepensioner for arbejdstagere. Denne artikel bestemmer vedrørende grænsearbejdere:

»... enken efter en arbejdstager kan oppebære en efterladtepension svarende til forskellen mellem den efterladtepension, som hun ville oppebære, hvis denne virksomhed var blevet udøvet i Belgien, og den pension, som ydes for samme virksomhed i henhold til beskæftigelseslandets lovgivning.

Denne pension er en minimumspension. Med henblik på anvendelse af artikel 50 i forordning nr. 1408/71 udstedt af Rådet for Det europæiske økonomiske Fællesskab om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, fastsættes minimumspensionen ligeledes, uden at der tages hensyn til den udenlandske pension.«

Efterladtepensionens størrelse på $^{17}/_{17}$ blev imidlertid nedsat. Nedsættelsen støttedes ifølge Rijksdienst på antikumulationsreglen i artikel 52 i Koninklijk Besluit af 21. december 1967 om almindelige bestemmelser for alders- og efterladtepensionsordningen for arbejdstagere. I medfør af denne bestemmelse kan en efterladtepension kun udbetales samtidig med en eller flere alderspensioner indtil et beløb svarende til 110 % af den tildelte efterladtepension.

Ved en afgørelse, der blev meddelt den 19. juli 1971, tilkendte den franske forsikringsinstitution Caisse régionale d'assurance maladie du Nord de la France (CRAM) ligeledes fra 1. september 1971 A. Vlaeminck en alderspension svarende til den af hende i Frankrig tilbagelagte forsikringsperiode på 23 kvartaler.

Ved afgørelse af 25. november 1976 tilkendte CRAM hende ligeledes fra 1. januar 1973 en efterladtepension svarende til den forsikringsperiode på 37 kvartaler, som Saelens havde tilbagelagt i Frankrig. Denne pension blev dog nedsat til nul med virkning fra samme dato ud fra følgende begrundelse: »personlige belgiske og franske pensioner kan ikke sammenlægges med efterladtepensionen«. CRAM henviste i den forbindelse til artikel 12 i forordning nr. 1408/71 og artikel 7 i forordning nr. 574/72. Den franske institution nedsatte således den franske efterladtepension med størrelsen af den belgiske og franske alderspension (som den anså for større end efterladtepensionen).

CRAM's afgørelse bevirkede, at Rijksdienst af egen drift reviderede A. Vlaeminck's efterladtepension, idet den belgiske alderspension opretholdtes. Ved afgørelse af 11. januar 1977 tilkendte Rijksdienst hende fra 1. januar 1973 en forholdsvist beregnet efterladtepension på $^{7}/_{17}$ svarende til 30 312 BFR om året beregnet på grundlag af artikel 46 i forordning nr. 1408/71, som kun svarede til den forsikringsperiode på 7 år, som Saelens havde tilbagelagt i Belgien. Denne alderspension blev ikke nedsat i medfør af artikel 52 i Koninklijk Besluit

af 21. december 1967. Rijksdienst gjorde ligeledes opmærksom på, at »minimumsydelsen« androg $^{17}/_{17}$ svarende til 73 617 bfr. I afgørelsen af 11. januar 1977 siges det endvidere:

»Den belgiske efterladtepension kan kun udbetales samtidig med en eller flere alderspensioner indtil en værdi af 110 % af 73 617 BFR × $^{17}/_{17}$ = 80 979 BFR.

Som følge heraf nedsættes Deres belgiske efterladtepension fra 1. januar 1973 i medfør af artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1408/71 og artikel 7 i forordning (EØF) nr. 574/72.«

Ifølge Rijksdienst's oplysninger i besvarelse af et spørgsmål fra Domstolen blev tillægspensionen på $^{10}/_{17}$ — beregnet på grundlag af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 svarende til den af Saelens i Frankrig tilbagelagte forsikringsperiode på 10 år — ophævet med den begrundelse, at pro rata-efterladtepensionen, der tildeles i medfør af fællesskabsreglerne, var større end den efterladtepension, der skulle tildeles alene i medfør af den belgiske lovgivning på dette område.

2. A. Vlaeminck indbragte spørgsmålet for Arbeidsrechtbank Brugge med påstand om annullation of Rijksdienst's afgørelse af 11. januar 1977, hvorefter den belgiske efterladtepension blev nedsat i medfør af forordningerne nr. 1408/71 og nr. 574/72 med den begrundelse, at der hverken var tildelt eller udbetalt fransk pension.

Ved dom af 13. juni 1979 annullerede Arbeidsrechtbank Brugge Rijksdienst's afgørelse på grund af manglende kontrollerbar begrundelse.

Rijksdienst indbragte herefter sagen for Arbeidshof Gent (afdeling Brugge) med påstand om annullation af underrettens dom og stadfæstelse af den administrative afgørelse af 11. januar 1977. Rijksdienst anførte til støtte for anken, at det ifølge fællesskabsretten ikke kræves, at anvendelsen af antikumulationsreglerne i en medlemsstat, in casu Frankrig, medfører et større tillæg i en anden medlemsstat, in casu Belgien.

Da Arbeidshof Gent (afdeling Brugge) fandt, at en afgørelse fra Domstolen var nødvendig, inden den kunne afsige dom, udsatte den sagen og forelagde i medfør af EØF-traktatens artikel 177 følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»Kan antikumulationsreglerne i forordning nr. 1408/71 anvendes endnu engang i Belgien på en efterladtepension, som i Frankrig er tilkendt en belgier, men ikke gjort betalbar? Der blev i Frankrig tilkendt den pagældende en efterladtepension på 1 418 FF fra 1. januar 1973, men den blev i henhold til artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1408/71 og artikel 7 i forordning (EØF) nr. 574/72 ikke gjort betalbar; Pensionsdirektoratet for Arbejdstagere (Rijksdienst voor Werknemerspensioenen) tilkendte den pågældende en uforandret alderspension, men efterladtepensionen blev nedsat med den franske efterladtepension i henhold til kumulationsreglen i de nævnte forordninger.«

3. Forelæggelsesdommen er registreret på Domstolens justitskontor den 3. juni 1981.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Alice Vlaeminck ved J. Lierman som

befuldmægtiget, af den italienske regering ved Arnaldo Squillante som befuldmægtiget samt Avvocato dello Stato Pier Giorgio Ferri, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved John Forman og Pieter Jan Kuyper, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtigede.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen ved kendelse af 25. november 1981 besluttet i medfør af procesreglementets artikel 95 at henvise sagen til tredje afdeling samt at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Domstolen har dog anmodet Rijksdienst voor Werknemerspensioenen om yderligere oplysninger vedrørende beregningen af A. Vlaeminck's pensioner.

II — Skriftlige indlæg

1. *A. Vlaeminck* har henvist til de i hovedsagen nedlagte påstande. Hun har anført, at hun i medfør af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 som enke efter en arbejdstager har ret til en efterladtepension, der svarer til forskellen mellem den efterladtepension, som hun ville oppebære, hvis beskæftigelsen havde været udøvet i Belgien, og den pension hun ville have oppebåret for den samme beskæftigelse i medfør af beskæftigelseslandets lovgivning. Den franske efterladtepension skal ikke tages i betragtning, da pensionen i medfør af antikumulationsreglerne i forordning nr. 1408/71 rent faktisk ikke udbetales.

Ifølge belgisk lovgivning er der fastsat en minimumsydelse, jfr. artikel 50 i forordning nr. 1408/71. I medfør af denne bestemmelse svarer det tillæg, der skal ydes, til forskellen mellem de skyldige ydelser og minimumsydelsen, i den foreliggende sag altså 73 617 BFR.

2. *Den italienske regering* har anført, at medlemsstaternes selvstændige anvendelse af antikumulationsregler kan føre til skævheder, som bør berigtiges og fjernes ved at afgrænse anvendelsesområdet for de nævnte regler.

Tilsyneladende lægger Domstolen i sine afgørelser til grund, at der ikke på dette område finder nogen gensidig påvirkning sted mellem fællesskabsreglerne og de nationale bestemmelser. Det følger dog ikke heraf, at der i fællesskabsreglerne ikke tages hensyn til de nationale institutioners betingelser for at anerkende selvstændigt erhvervede pensionsrettigheder.

Det ville derimod være i strid med formålet med harmoniseringen af medlemsstaternes lovgivninger at anerkende, at disse vilkårligt og uden mulighed for kontrol kan nedsætte de nationale ydelser under hensyntagen til ydelser oppebåret i en anden medlemsstat. Denne antagelse fremgår bl.a. af artikel 12 i forordning nr. 1408/71, som afgrænser anvendelsesområdet for nationale antikumulationsregler netop med det formål at gennemføre en samordning.

3. *Kommissionen* har anført, at Rijksdienst ikke har anvendt nogen antikumulationsregel ved at erstatte den fulde efterladtepension på $^{17}/_{17}$, sikret i medfør af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50, af en forholdsmæssigt beregnet

efterladtepension fastsat i medfør af artikel 46 i forordning nr. 1408/71. Nedsættelsen af pensionen skyldes snarere det forhold, at tillægget på $^{10}/_{17}$ ikke blev tildelt, fordi der blev tilkendt fransk efterladtepension. Som følge heraf har der ikke for Rijksdienst's side været tale om dobbelt anvendelse af antikumulationsreglen, men derimod en — i sig selv korrekt — anvendelse af artikel 46, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1408/71.

Ud fra denne opfattelse mener Kommissionen, at det spørgsmål, der skal besvares i den foreliggende sag, er, om det forhold, at der er tilkendt en forholdsmæssigt beregnet fransk efterladtepension, der ikke udbetales i medfør af antikumulationsreglen, lovligt kan begrunde, at Rijksdienst selv ligeledes fastsætter en forholdsmæssigt beregnet efterladtepension til afløsning af det fulde beløb af den i artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 fastsatte pension. Tilsyneladende bliver problemet alene, hvorledes denne garanterede pension er sammensat. Dette spørgsmål omfattes imidlertid ikke af fællesskabsretten, men af national ret.

Først skal det bemærkes, at »minimumsydelsen« ifølge de belgiske bestemmelser ikke er en pension beroende på EF-regler, og at dens sammensætning ikke kan bestemmes på grundlag af EF-retten. Det tilkommer medlemsstaterne at fastsætte minimumsydelserne efter artikel 50 i forordning nr. 1408/71 på grundlag af den nationale lovgivning.

Dernæst har Kommissionen anført, at »minimumspensionen« i den belgiske lovgivnings forstand normalt ikke udgør en minimumsydelse i den i artikel 50 i forordning nr. 1408/71 anførte betydning, hvilket fremgår af dommen af 30. november 1977 (Torri, sag 64/77, Sml. s. 2299).

Med støtte i denne dom har Kommissionen fremført to argumenter mod den opfattelse, at der i den foreliggende sag er tale om en minimumsydelse i den i artikel 50 i forordning nr. 1408/71 anførte betydning.

Det første argument kan udledes af den omstændighed, at bestemmelsen i artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 ikke er indeholdt i den af Belgien i medfør af artikel 5 i forordning nr. 1408/71 fremsatte erklæring. I henhold til denne bestemmelse skal medlemsstaterne bl.a. i erklæringer, der meddeles og offentliggøres i overensstemmelse med reglerne i artikel 96, angive de i artikel 50 omhandlede minimumsydelser.

Det andet argument støttes på det forhold, at minimumspensionen i medfør af den belgiske lovgivning falder sammen med den teoretiske ydelse efter artikel 46, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1408/71. I den nævnte dom har Domstolen imidlertid netop tilbagevist den opfattelse, at minimumspensionen skulle svare til den teoretiske pension.

Kommissionen konkluderer, at »minimumspensionen« i artikel 8, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50 ikke udgør en minimumsydelse i den i artikel 50 i forordning nr. 1408/71 anførte betydning. Under alle omstændigheder er spørgsmålet om sammensætningen af denne minimumspension og det tillæg, der skal betales af Rijksdienst, ikke omfattet af fællesskabsretten, men af national ret, således at det tilkommer den nationale ret at afgøre spørgsmålet.

III — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 4. februar 1982 er der afgivet mundtlige indlæg af Rijksdienst voor Werknemerspensioenen ved Guy Auwerx som befuldmægtiget, og af

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Pieter Jan Kuyper, den juridiske tjeneste, som befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 25. marts 1982.

IV — Genoptagelse af forhandlingerne

Ved kendelse af 28. maj 1982 har Domstolen (tredje afdeling) besluttet at genoptage forhandlingerne og pålagt den refererende dommer at iværksætte den nødvendige bevisførelse. Den refererende dommer stillede supplerende spørgsmål til Rijksdienst voor Werknemerspensioenen (Pensionsdirektoratet for Arbejdstagere) samt til den franske regering.

1. *Rijksdienst* blev anmodet om at oplyse, om A. Vlaeminck i medfør af Rijksdienst's afgørelse af 11. januar 1977 oppebar en belgisk efterladtepension, der var lavere end den, hun tidligere oppebar ifølge Rijksdienst's afgørelse af 9. august 1971, og om A. Vlaeminck's alderspension, der ligeledes blev tilkendt ifølge sidstnævnte afgørelse, opretholdtes i den ændrede afgørelse af 11. januar 1977.

I sit svar har Rijksdienst anført, at afgørelsen af 11. januar 1977 opretholdt den alderspension, som var tilkendt A. Vlaeminck ifølge afgørelsen af 9. august 1971. Efter indeksreguleringen androg pensionen 49 572 BFR.

Rijksdienst har yderligere understreget, at afgørelsen af 11. januar 1977 medførte udbetaling af en højere efterladtepension (30 312 BFR) end den, som tidligere var tildelt (25 761 BFR). Skønt efterladtepensionen i afgørelsen af 9. august 1971 oprindelig blev beregnet til 73 617 BFR, blev beløbet nemlig senere nedsat til 25 761 BFR i medfør af antikumulationsreglen i artikel 52 i Koninklijk Besluit af 21. december 1967. Derimod blev pro rata-efterladtepensionen, beregnet til 30 312 BFR ifølge den ændrede afgørelse af 11. januar 1977, ikke nedsat i medfør af antikumulationsreglen, hvis virkning på pensionen beregnet efter pro rata-reglen begrænses af artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 574/72. Ifølge denne bestemmelse kan den ydelse, som indebærer anvendelse af antikumulationsreglen kun tages i betragtning for den del af beløbet, som fastsættes ved at multiplicere det omhandlede beløb med den brøk, som har ligget til grund for beregningen af den ydelse, der omfattes af antikumulationsreglen. Anvendelsen af denne fællesskabsretlige bestemmelse bevirker ifølge Rijksdienst, i den foreliggende sag, at den i national ret fastsatte begrænsning for kumulation af ydelser (73 617 BFR × 110 % = 80 979 BFR) blev overskredet.

Som konklusion har Rijksdienst bemærket, at den ændrede afgørelse af 11. januar 1977 — under hensyntagen til de belgiske antikumulationsregler og de bestemmelser i forordningerne, som finder anvendelse i den foreliggende sag — tildelte A. Vlaeminck en højere pro rata-efterladtepension end den, hun havde fået tildelt ved afgørelsen af 9. august 1971.

2. *Den franske regering* er i medfør af artikel 21, stk. 2, i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

blevet opfordret til at oplyse, hvilke bestemmelser i national ret eller i fællesskabsretten der ligger til grund for, at Caisse régionale d'assurance maladie du Nord de la France (CRAM) i afgørelse af 25. november 1976 beregnede A. Vlaeminck's efterladtepension til 1 418 FF og nedsatte dette beløb til nul.

I sit svar har den franske regering oplyst, at CRAM ved fastlæggelsen af A. Vlaeminck's efterladtepension havde anvendt artikel 12 i forordning nr. 1408/71. Da alderspension og efterladtepension i henhold til fransk lovgivning anses for ydelser af forskellig art, mente man at måtte anvende denne efter national fransk lovgivning — nemlig lov nr. 75-3 af 3. januar 1975 og dekret nr. 75-109 af 24. februar 1975 — gældende antikumulationsregel i forholdet personlig alderspension — efterladtepension.

Ifølge de pr. 1. juli 1974 gældende bestemmelser kumulerede den overlevende ægtefælle efterladtepensionen og den personlige alderspension *enten* op til halvdelen af det samlede beløb af disse pensioner plus den egentlige pension, som den forsikrede oppebar eller ville have oppebåret, og som tjente som grundlag for beregningen af efterladtepensionen, *eller* op til den samlede minimumsalderspension i medfør af artikel L 345 i Code de la Sécurité sociale (den franske socialsikringslov) plus tillægspensionen fra Fonds national de solidarité (den franske nationale solidaritetsfond). Til gennemførelse af de nævnte bestemmelser har CRAM imidlertid fastsat størrelsen af samtlige disse ydelser i forhold til længden af de tilbagelagte forsikringsperioder i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, litra b), i forordning nr. 574/72.

I den foreliggende sag blev der ikke udbetalt efterladtepension fra CRAM, da størrelsen af den pågældende personlige pension viste sig at være større end det beløb, som den pågældende i gunstigste tilfælde kunne oppebære ved kumulation.

3. I retsmødet den 15. juli 1982 er der afgivet supplerende mundtlige indlæg af Rijksdienst voor Werknemerspensioenen ved Guy Auwerx som befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat supplerende forslag til afgørelse i samme retsmøde.

Præmisser

1 Ved dom af 22. maj 1981 indgået til Domstolen den 3. juni samme år, har Arbeidshof Gent (afdeling Brugge) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

2 Spørgsmålet er rejst under en sag mellem fru A. Vlaeminck, enke efter Saelens, og Rijksdienst voor Werknemerspensioenen (Pensionsdirektoratet for Arbejdstagere — herefter benævnt Rijksdienst).

3 A. Vlaeminck arbejdede som lønmodtager dels i Belgien i perioderne 1926-1929 og 1950-1970, dels i Frankrig i perioden 1931-1936. Hendes afdøde ægtefælle arbejdede som lønmodtager i Belgien i perioderne 1926-1929 og 1940-1942 samt som grænsearbejder i Frankrig fra 1930 til 1939.

4 I 1971 tilkendte Rijksdienst A. Vlaeminck en alderspension på $^{25}/_{40}$ erhvervet på basis af $^{1}/_{40}$ pr. kalenderår, svarende til den forsikringsperiode på 25 år, som hun havde tilbagelagt i Belgien. Samme år tilkendte den franske forsikringsinstitution Caisse régionale d'assurance maladie du Nord de la France (herefter benævnt CRAM) hende ligeledes en alderspension på grundlag af den af hende i Frankrig tilbagelagte forsikringsperiode.

5 A. Vlaeminck fik ligeledes af Rijksdienst tildelt en efterladtepension på $^{17}/_{17}$ svarende til den forsikringsperiode på 17 år, som Saelens havde tilbagelagt dels i Belgien, dels i Frankrig. Denne pension blev tildelt hende i medfør af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit (kongelig anordning) nr. 50 af 24. oktober 1967 om alders- og efterladtepensioner for arbejdstagere. Om grænse- eller sæsonarbejderes beskæftigelse i et naboland bestemmes det heri, at arbejdstagerens enke har ret til en efterladtepension svarende til forskellen mellem den efterladtepension, som hun ville oppebære, hvis denne virksomhed var blevet udøvet i Belgien, og den pension, som ydes for samme arbejde i henhold til beskæftigelseslandets lovgivning. Det bestemmes endvidere, at pensionen er en »minimumspension«, idet denne dog med henblik på anvendelse af artikel 50 i forordning nr. 1408/71 fastsættes, uden at der tages hensyn til den udenlandske pension.

6 Det fremgår af sagen og især af Rijksdienst's oplysninger under retsforhandlingerne, at efterladtepensionen ligeledes blev beregnet under hensyntagen til Saelens' 10 års beskæftigelse som grænsearbejder i Frankrig med den begrundelse, at der i denne medlemsstat ikke bestod nogen ret til efterladte-

pension. Størrelsen af den nævnte pension blev dog begrænset i medfør af antikumulationsreglen i artikel 52 i Koninklijk Besluit af 21. december 1967 om almindelige bestemmelser for alders- og efterladtepensionsordningen for arbejdstagere. I medfør af denne bestemmelse kan en efterladtepension kun udbetales samtidig med en eller flere alderspensioner indtil et beløb svarende til 110 % af den tildelte efterladtepension.

7 I 1976 tildelte CRAM A. Vlaeminck en forholdsvist beregnet efterladtepension (»pension de réversion«), der blev udbetalt i medfør af artikel 46 i forordning nr. 1408/71 på grundlag af den periode, Saelens havde været beskæftiget i Frankrig. Denne pension blev imidlertid nedsat til nul som følge af den i fransk lovgivning indeholdte antikumulationsregel i forholdet personlig alderspension — efterladtepension.

8 Retten til at oppebære efterladtepension i Frankrig — omend pensionen nedsattes til nul — bevirkede, at Rijksdienst af egen drift ændrede den belgiske efterladtepension. Ved afgørelse af 11. januar 1977 tildelte Rijksdienst A. Vlaeminck en efterladtepension svarende til en beskæftigelsesperiode på $^{7}/_{17}$, nemlig den periode på syv år, Saelens var beskæftiget i Belgien, idet de ti års beskæftigelse i Frankrig ikke blev medregnet. Denne pension er en i medfør af artikel 46 i forordning nr. 1408/71 beregnet forholdsmæssig pension, som således ikke længere inkluderer tillægget på $^{10}/_{17}$ beregnet på grundlag af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50, men som på den anden side ikke begrænses i medfør af antikumulationsreglen i artikel 52 i Koninklijk Besluit af 21. december 1967. Ifølge Rijksdienst's oplysninger blev den forholdsmæssigt beregnede pension tilkendt, da den var større end den efterladtepension, der skulle tildeles alene i medfør af den belgiske lovgivning. Denne pension var som følge heraf højere end den efterladtepension, den pågældende oppebar inden den omtvistede afgørelse.

9 A. Vlaeminck indbragte spørgsmålet for Arbeidsrechtbank Brugge med påstand om annullation af Rijksdienst's afgørelse af 11. januar 1977. Arbeidsrechtbank annullerede afgørelsen på grund af manglende kontrollerbar begrundelse, hvorefter Rijksdienst indbragte sagen for Arbeidshof Gent.

10 Da Arbeidshof Gent (afdeling Brugge) fandt, at det var nødvendigt at indbringe sagen for Domstolen, inden den kunne afsige dom, udsatte den sagen og forelagde følgende præjudicielle spørgsmål:

»Kan antikumulationsreglerne i forordning nr. 1408/71 anvendes endnu engang i Belgien på en efterladtepension, som i Frankrig er tilkendt en belgier, men ikke gjort betalbar? Der blev i Frankrig tilkendt den pågældende en efterladtepension på 1 418 FF fra 1. januar 1973, men den blev i henhold til artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1408/71 og artikel 7 i forordning (EØF) nr. 574/72 ikke gjort betalbar; Pensionsdirektoratet for Arbejdstagere (Rijksdienst voor Werknemerspensioenen) tilkendte den pågældende en uforandret alderspension, men efterladtepensionen blev nedsat med den franske efterladtepension i henhold til kumulationsreglen i de nævnte forordninger«.

11 Det fremgår af ovenstående, at A. Vlaeminck's efterladtepension, der blev tilkendt ved Rijksdienst's afgørelse af 11. juni 1977, ikke hviler på en antikumulationsregel som følge af, at der var opstået ret til en efterladtepension i Frankrig, men udgør en forholdsvist beregnet pension, der støttes på en i sig selv korrekt anvendelse af artikel 46 i forordning nr. 1408/71. Modsat det i forelæggelsesdommen antagne er der altså ikke her tale om dobbelt anvendelse af antikumulationsregler.

12 Det fremgår ligeledes af de foregående betragtninger, at A. Vlaeminck's efterladtepension blev beregnet efter pro rata-reglen i artikel 46 i forordning nr. 1408/71, da den således beregnede pension var større end den pension, der ville blive udbetalt alene på grundlag af den belgiske lovgivning, dvs. forhøjet med et tillæg på $^{10}/_{17}$ i medfør af artikel 18, stk. 6, i Koninklijk Besluit nr. 50, men dernæst begrænset som følge af antikumulationsreglen i artikel 52 i Koninklijk Besluit af 21. december 1967.

13 I lyset af disse faktiske omstændigheder fremkommer det præjudicielle spørgsmål genstandsløst. Spørgsmålet gør det ikke muligt at udlede fællesskabsretlige fortolkningsregler, som den forelæggende ret kan benytte med henblik på ud fra fællesskabsretten at træffe afgørelse i den for retten verserende sag.

14 Følgelig rejses der — i betragtning af de faktiske og retlige omstændigheder, der kendetegner hovedsagen — ikke i den foreliggende sag et fællesskabsretligt spørgsmål, og Domstolen kan derfor ikke inden for rammerne af en procedure i medfør af artikel 177 besvare det af Arbeidshof Gent stillede spørgsmål.

15 Under disse omstændigheder findes det ufornødent at besvare det af den nationale ret stillede spørgsmål.

Sagens omkostninger

16 De udgifter, der er afholdt af den italienske og franske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Arbeidshof Gent (afdeling Brugge), ved dom af 22. maj 1981, for ret:

Det findes ikke fornødent at besvare det af den nationale ret stillede spørgsmål.

Touffait Mackenzie Stuart Everling

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. september 1982.

For justitssekretæren

J. A. Pompe
Assisterende justitssekretær

A. Touffait
Formand for tredje afdeling